

SIGNALER

Medlemsblad for Rolf Jacobsens Venner | 2•2023

INGER ELISABETH HANSEN
velger Rolf Jacobsen-dikt

Side 4

HANNE LILLEBO
Samlede dikt i billigutgave

Side 6

ATLE KITTANG
Poetisk meisterskap

Side 17

ELIN TINHOLT
Poesifestival i en vanskelig tid

Side 22

**ROLF
JACOBSENS
VENNER**

ROLF JACOBSENS VENNER

Skappels gate 2
2317 Hamar

rolf-jacobsen.no

Styret:

Eva Arnseth (leder)
Hanne Lillebo (nestleder)
Jan Erik Haug (kasserer)
Tore Stenersen (sekretær)
Anne Lillevold Jacobsen (styremedlem)
Cecilie Werner Erichsen (varamedlem)
Gunnar Brox Haugen (varamedlem)

SIGNALER

Redaksjonen:

Hanne Lillebo
Eva Arnseth
Tore Stenersen

Design: Ann Avranden
Trykk: Printex
Opplag: 300

Redaksjonen takker de som har bidratt til dette nummeret av *Signaler*.

Stoff til neste nummer må være sendt redaksjonen innen 1. mai:
post@rolf-jacobsen.no

Logoen til Rolf Jacobsens Venner er basert på Tom Gundersens tresnitt fra 1994.

INNHold

- 3 Lederen har ordet
- 4 Mitt Rolf Jacobsen-dikt:
Inger Elisabeth Hansen velger
«Gerilja»
- 6 Hanne Lillebo:
Samlede dikt i billigutgave
- 13 Knut Faldbakken:
Rolf Jacobsens samlede dikt
- 15 Arnfinn Bø-Rygg:
Rolf Jacobsen i ett bind
- 16 Skriftserien
Nordisk samtidspoesi
- 17 Atle Kittang:
Poetisk meisterskap
- 20 Rolf Jacobsen:
Plutselig. I desember
- 21 Gunnar Brox Haugen:
Hjörtur Pálsson og Rolf Jacobsen
i Islands Radio
- 22 Elin Tinholt:
Poesifestival i en vanskelig tid

Følg Rolf Jacobsens Venner på **facebook!**

LEDEREN HAR ORDET

Vi gleder oss stort over Nobelprisen til Jon Fosse. Den fjerde norske forfatteren som er blitt tildelt denne høythengende litteraturprisen, og den første med et forfatterskap på nynorsk. Vi gratulerer!

Vi skriver desember 2023 og ennå venter vi på at arbeidene med å rehabilitere og bygge om Skappels gate 2 skal komme i gang. Politisk behandling av bevilgning til Rolf Jacobsen-senteret var planlagt i høst, men flere uforutsette hendelser gjør at saken ikke fremmes før i 2024. Da saken om et Rolf Jacobsen-senter ble behandlet i april 2022, var planen at senteret skulle stå ferdig våren 2024. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til kostnader og om det nye kommunestyret vil bevilge de nødvendige midler til realisering av senteret.

Vi krysser fingre, nok en gang.

Prosessen med å legge til rette for og utvikle innholdet i et Rolf Jacobsen-senter er på så god vei som mangelen på det fysiske senteret tillater. Pilotprosjektet knyttet til Anno museums forfattersatsing, hvor arbeidet med Rolf Jacobsen-senteret inngår, er godt i gang. Det er etablert et internt nettverk i Anno for å styrke arbeidet med forfattersatsingen. Det er også etablert ei referansegruppe. For å representere Rolf Jacobsen er sønnen Trond Tendø Jacobsen, biblioteksjef Per Olav Sanner og undertegnede oppnevnt. 5. september møttes referansegruppa på Gyldenborg, Kongsvinger museum, til informasjon og utveksling av tanker og ideer om prosjektet, og mulighetene som ligger i Annos forfattersatsing og arbeid med forfatterarven. Videre har vi tre som representerer Rolf Jacobsen, hatt et nyttig møte her på Hamar med Hanne Lillebo, som arbeider med Rolf Jacobsen og Rolf Jacobsen-senteret i pilotprosjektet.

Venneforeningen har underskrevet en avtale

med Anno om roller og samarbeid i prosjektperioden.

Signaler har hovedfokus på at det i år er 50 år siden Rolf Jacobsens *Samlede dikt* ble utgitt i Gyldendals Lanterne-serie. Hanne Lillebo har skrevet om utgivelsen, og vi trykker opp igjen noen anmeldelser som blant annet viser hvordan Jacobsens forfatterskap ble vurdert og verdsatt i første halvdel av 1970-årene. Jeg studerte norsk språk og litteratur ved Distrikthøgskulen i Møre og Romsdal studieåret 1973–74. Denne boka sto på pensumlista som mulig valg av diktsamling. Jeg kjøpte boka, og den har fulgt meg siden. Det var nok det skarpe blikket på samfunn og miljø og hans språk og bildebruk som traff meg som ung student. Studiet var nytt, og både pensumliste og organisering bar preg av at en ville framstå som mer radikal enn de tradisjonelle universitetene, men dog så faglig sterkt at studiet kunne godkjennes, året etter.

Nordisk poesifestival | Rolf Jacobsen-dagene arrangeres 29. februar–3. mars 2024. Inger Elisabeth Hansen er årets festivalpoet, det er også hun som har valgt seg et Jacobsen-dikt til denne utgaven av *Signaler*. I bladet kan du også lese festivalsjef Elin Tinholts presentasjon av det rikholdige festivalprogrammet. Rolf Jacobsens Venner støtter aktivt opp om festivalen, og jeg håper at dere medlemmer bidrar og deltar likeså flott som før. Vi minner om at venneforeningens medlemmer kan kjøpe festivalbilletter til rabattert pris.

Signaler har mye å by på også denne gangen. Riktig god lesning! Ønsker dere samtidig en god jul og et fredeligere nytt år.

EVA ARNSETH

Utfordringen om å velge et dikt av Rolf Jacobsen, gikk denne gang til Inger Elisabeth Hansen, festivalpoet på Hamar i 2024. Hun debuterte i 1976 med diktsamlingen *Det er nå det er like før*, og har siden utgitt en rekke kritikerroste diktsamlinger. For *Trask, forflytninger i tidas skitne fylde* (2003) ble hun tildelt Brageprisen og nominert til Nordisk råds litteraturpris. Å *resirkulere lengselen. Avrenning foregår* (2015) ga henne Kritikerprisen. Hun har også mottatt en rekke andre priser for forfatterskapet sitt. Hennes seneste utgivelse er *Kryssninger/konvoi. Dikt og dokumentariske fabler* (2018). Hun har også gjendiktet flere spanskpråklige forfattere, blant dem César Vallejo. Inger Elisabeth Hansen var leder av Den norske Forfatterforening 1997–99.

Flere diktvalg kan leses på venneforeningens nettsider: rolf-jacobsen.no

Lite følgebrev til diktet «Gerilja»

Rolf Jacobsen utga diktet «Gerilja» i 1972. Når jeg leser diktet nå, i november 2023, over femti år senere, merker jeg straks at ordet «gerilja» ble skrevet i en annen tid. Ordet, eller begrepet, er blitt fortrenget av begrepet «terror».

«Tapte slag», skriver Rolf Jacobsen. Makta og byråkratione spinner grå ull over ordene, tar dem til fange, gjør dem til gisler, driver dem på flukt. Slik var det i 1972 og slik er det i dag. Men noe er altså forandret: betydningen, valøren av ordet «gerilja». For meg, som jobbet med Latinamerika-studier på 70-tallet, var ordet knyttet til en forståelig kamp: anti-imperialisme, fagbevegelse, undertryktes kamp for jord og brød. Geriljaledere skrev dikt, fikk dem smuglet ut av fengselet og sendt ut i verden. Solidaritet. Så, en gang etter 11.9.2001 ble ordet et annet, det ble til en terrorist. Uttrykte du sympati med en geriljabevegelse, kunne du plutselig sanksjoneres. Siden da har frontene bare blitt steilere. I det betente debattklimaet nå om dagen, når det gjelder Israel og Palestina, blir ordene sannelig tatt som gisler.

Men frontene var harde i 1972 også: Det var året for by-gerilja og terror, for Svart september og Rote Armee Fraktion. Er så diktet til Rolf Jacobsen voldsromantisk? Skaper han en vennliggjørende abstrakt metafor? Eller tenker han på den norske folkeavstemningen om EF, da debattklimaet hardnet til som aldri før?

«Pass for dørene, dørene lukkes»: Dørene lukkes for nye ord, på stasjon etter stasjon. Vi får passe på.

Med vennlig hilsen
Inger Elisabeth Hansen

GERILJA

Tapt slag.
Nu tømmes lydløst
hus etter hus for ord.
Snart er de her – bildenes armeer
og tallenes infanteri
i sine velsittende uniformer, de grå.
Setter seg i stolene. Verdens herrer:
– De overvundne
skal behandles vennlig men bestemt.
Nøkkelstillingene sikres,
gislene slippes fri – men husk
ingen fraternisering.

Jeg har kjelleren full av ord,
ganger og loft fulle av ord
– flyktninger
nedslåtte, frysende
sitter de og venter,
håper: – kanskje en gang
når de andre kjenner seg trygge
seirsikre, mette
– kanskje en dag en natt
en morgentime
skal klokken slå
– gerilja.

Rolf Jacobsen og Nationaltheatret

I november la Nationaltheatret ut en liten film på sosiale medier der de oppfordrer til å støtte Redd Barnas arbeid i Gaza. Jan Gunnar Røise fremfører Rolf Jacobsens dikt «Når de sover» sammen med kollegaene ved teateret. Filmen kan fortsatt ses via Nationaltheatrets Facebook-side, eller via RJs Facebook-side ettersom vi har delt filmen på siden vår.

Til *Nationaltheatrets julekonsert*, en forestilling som spilles i perioden 11. november–30. desember, er Jacobsens dikt «Hvis du vil» en del av programmet.

Rest – Requiem for strings and voices

Som del av programmet til neste års Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival, blir det 14. mars urforeføring av bestillingsverket *Rest – Requiem for strings and voices* i Oslo domkirke. Requiemet er komponert av Tyler Futrell, og det fremføres av Ensemble Allegria og Det Norske Solistkor, under ledelse av Grete Pedersen.

Sammen med de tradisjonelle requiemtekstene har Futrell brukt en rekke mer moderne tekster, spesielt dikt fra Rolf Jacobsens *Nattåpent*.

Mer informasjon på festivalens nettsider: kirkemusikkfestivalen.no

SAMLEDE DIKT | 50 ÅR ETTER

HANNE LILLEBO

Samlede dikt i billigutgave

I 1973 utga Gyldendal Rolf Jacobsens *Samlede dikt*. Boken skulle markere at det var 40 år siden Jacobsen debuterte med *Jord og jern*, og ble den aller første utgivelsen av hans samlede forfatterskap. På dette tidspunktet hadde han utgitt ni diktsamlinger. Fra før av forelå også *Dikt i utvalg*, redigert av Emil Boyson og Asbjørn Aarnes, utgitt i 1967 til Rolf Jacobsens 60-årsdag.

En idé

I juni 1972 hadde Jacobsen varslet Brikt Jensen hos Gyldendal om at forlaget kunne vente et nytt manus fra ham i august. Den foreløpige arbeidstittelen var *Pass på dørene*. *Dørene lukkes*. Han hadde også et forslag han ville luften for Gyldendal-direktøren:

Neste høst er det 40 år siden «Jord og jern» kom ut. Innerst inne ønsker jeg meg nok en billigbokutgave av hele rasket, men eftersom det (ifølge salgsoppgave) er 1500 usolgte eksemplarer igjen av «de utvalgte» går nok ikke dette. Etersom jeg nå er endt som «heldagsforfatter» får jeg vel sette meg ned og lage noe nytt til vinteren.¹

Pass for dørene – dørene lukkes ble utgitt høsten 1972. Diktsamlingen ble nominert til Nordisk råds litteraturpris to år på rad.

Jacobsen hadde sett for seg at han skulle få skrevet og publisert mer etter at han var blitt pensjonist fra avisjobben, men stadige problemer med øynene gjorde at det fortsatt tok tid å skrive, dessuten hadde han med årene funnet

sin arbeidsrytme med diktene. Han forsøkte å få en utgivelse klar til forfatterjubileet sitt høsten 1973, slik han hadde forespeilet Brikt Jensen, og kom et godt stykke på vei, men etter nok en øyeoperasjon måtte han innse at han ikke ville bli ferdig. I april underrettet han forlaget og Jensen, og tok samtidig fram igjen ideen han hadde lansert året før:

Det kunne jo vært aldeles knekkende likegyldig hvis ikke – som jeg kort nevnte i et brev i juli [sic] ifjor – at det tilfeldigvis er førti år siden min såkalte debut, med *Jord og Jern*. Noen begivenhet er heller ikke dette, men såpass sjelden som jeg er i markedet, er man etterhvert blitt interessert i en aldri så liten smule PR. Og med førti år på baken kan man jo med en viss rett figurere som en slags modernismens bestefar. (Jeg har aldri likt ordet «modernisme»).

Og hva gjør man så. Mine øyenbandasjer forbyr enhver vesentlig innsats fra min side. Iallfall til ut i juli – om alt går bra, og det er slett ikke sikkert. Jeg har erfart at neste vår kommer resten av mine ting – også *De Utvalgte* – på billigsalg. Og de eldre tingene er jo ikke lenger å få, unntatt på antikvariatene. I et brev i juli [sic] ifjor antydte jeg en mulighet – betrakt det som et fantasiprodukt – at man kunne samlet rubb og rask i en paper-back. (Det er mange av mine gode ting som ikke kom med i utvalget av 1966 [sic], og det er faktisk bare to dikt av samtlige jeg ville ha kuttet ut.) Men med dagens barske klima er jo dette

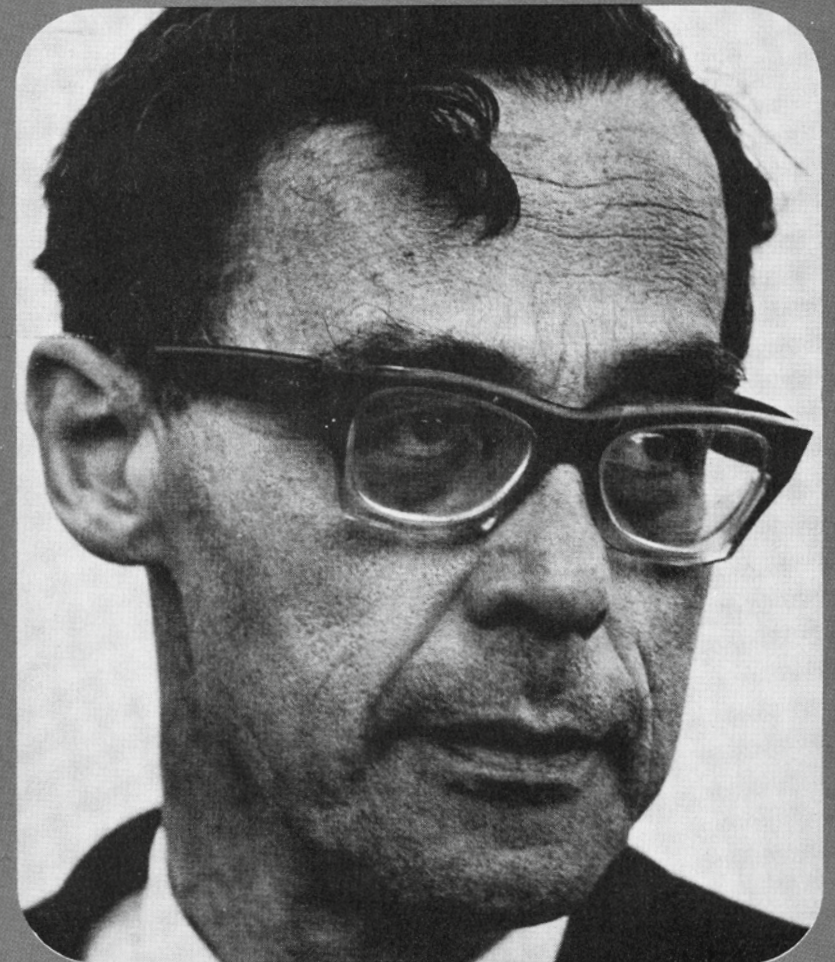

Lanterne

Kr. 22,50

Rolf Jacobsen Samlede dikt

Rolf Jacobsens ni diktsamlinger for første gang i ett bind
«En av de mest levende og originale lyrikere i Europa.» *Robert Bly*

Rolf Jacobsen debuterte i 1933 med samlingen «Jord og jern», og det er hans 40-årsjubileum som markeres med denne første samlede utgave av hans dikt. Debutboken var med sitt motivvalg og sitt formspråk et av modernismens første fremstøt i norsk lyrikk. Han fortsatte på samme vei i samling nr. 2, «Vrimmel» (1935). Så var Jacobsen taus i mange år, til han i 1951 innledet en ny produktiv periode med «Fjerntog». Siden er kommet «Hemmelig liv» (1954), «Sommeren i gresset» (1956), «Brev til lyset» (1960), «Stillheten etterpå . . .» (1965), «Headlines» (1969) og «Pass for dørene - dørene lukkes» (1972). Rolf Jacobsen står med sine ni diktsamlinger ikke bare sentralt i moderne norsk litteratur; han har internasjonalt format og er oversatt til ni språk.

Den danske kritiker og lyriker Poul Borum skriver i boken «Poetisk modernisme»:

«I bog efter bog arbejder Rolf Jacobsen sig frem mod større og større modenhed og mesterskab . . . Det er for mig at se et af de mest spændende forfatterskaber overhovedet i Europa i dag, i sin tysthed isnende og glødende, elskende i sin satire, i sin tilstræbte objektivitet nøgent og blodigt personligt . . .»

En fremtredende amerikansk lyriker, Robert Bly, skriver:

«Av de siste hundre års norske poeter liker jeg Olaf Bull og Rolf Jacobsen best . . . Rolf Jacobsen er den mest «moderne» av de norske lyrikerne, og en av de mest levende og originale i Europa . . . Jacobsen var den første moderne poet i Norge, og det er interessant å merke seg at hans modernisme spontant gav seg uttrykk i et mer avslappet språk. Hos ham har verselinjene frigjort seg fra den stivheten vi finner i det 19. århundres poesi; diktene danser bedagelig omkring omtrent som halen på katten eller hodet på en siange.» (I tidsskriftet «The Sixties» 1968)

ikke noe å tenke på. Og dessuten skal man vel etter norske forhold helst være bortimot dau før slike tiltak kommer på tale. Og så dårlig er det ikke med meg. Jeg har enda en god del inne i hue om bare øynene holder.

Ovenstående er skrevet med sterk ulyst. Jeg har aldri likt å være noen til belastning. Men ettersom jeg nå sitter med bind for øynene (offisielt i allfall) får det stå som det står. Jeg glemte forresten en ting. Med et underskuddsforetagende som dette – hva med Kiran: Sitter ikke han og ruger på noen kulturgrunker til menneskevennlige formål. Men hva vet jeg her i Hamar om dette?

Idag skulle jeg vært på Capri, om ikke dette hadde inntruffet. Skulde losjert der i to måneder sammen med Dagfinn Grønøset i en gammel villa på toppen av Anacapri (Norges mest solgte og minst solgte forfatter under samme tak, en vidunderlig konstellasjon) og jeg skulde altså dernede i ro og fred gjort ferdig min lille rare sak som kunne vært klar tidlig i august.

Men altså – – –

Med en hjertelig hilsen
Deres pt. nærsynte
Rolf Jacobsen²

Brikt Jensens svarbrev er datert 3. mai. Han kunne berolige Jacobsen med at det skyldtes en misforståelse at forlaget hadde sendt ham melding om at *Dikt i utvalg* skulle selges til nedsatt pris neste vår: «vi har jo utvalget nettopp for at vi ikke skal slippe opp.»³ Og han fortsatte: «Og vi synes idéen om alle ni diktsamlingene i en Lanternebok til høsten er svært tiltalende. Vi gjør det. De vil få høre nærmere fra forlagsredaktør Sigmund Hoftun.»

Et par uker senere gikk det ikke mindre enn to brev fra Skappels gate 2 på Hamar til forlagshuset på Sehesteds plass i hovedstaden. Jacobsen takket Jensen for de oppmuntrende nyhetene og kunne samtidig informere om at han samme dag også hadde skrevet til Hoftun og lovet ham sine «samlede rettelser» – de blir ikke mange – om en åtte-ti dagers tid». Brevet til Brikt Jensen avsluttet han med «hjertelig hilsen / Rolf Jacobsen / på bedringens vei».⁴

Lanternene

Det kan synes underlig at både Rolf Jacobsen og Gyldendal mente det var en god idé at den aller første utgaven av Jacobsens *Samlede dikt* skulle være en pocketbok, en billigbokutgave, ikke en pen, innbundet bok med stive permer og varebind, som hans *Dikt i utvalg*. Imidlertid var det ikke snakk om en hvilken som helst pocketbok, men en kvalitetsbilligbok, en utgivelse i Gyldendals kjente og populære Lanterne-serie.

I 2022 utkom Tor Eystein Øverås' bok *Fakkelen er tent! Den norske billigbok-revolusjonen* der han i hovedsak tar for seg Gyldendals serier Fakkell og Lanterne, men også andre norske forlagsserier med kvalitetsbilligbøker i 1960- og 70-årene. I England var Penguin-bøkene blitt en suksess; Sverige og Danmark fikk også sine serier med kvalitetslitteratur i pocket, en motsats til den såkalte kiosklitteraturen. I Norge var Universitetsforlaget først ute, med populærvitenskapelige billigbøker; Gyldendal var derimot først med en billigbokserie for skjønnlitteratur, Lanterne.

Den aller første Lanterne-boken ble utgitt i 1962, Ernest Hemingways *Samlede noveller* i Gunnar Larsens oversettelse; i 1986 forelå den siste av de i alt 499 titlene i serien: Arnold Eidslotts *Dikt i utvalg* ved Jan Inge Sørbo.⁵ Å bli utgitt i den prestisjefylte Lanterne-serien ga også forfatterne et kvalitetsstempel. En billigutgave kunne dessuten være god reklame for en forfatter og føre til at leserne også fant fram til resten av forfatterskapet.⁶

Som oftest var det forlagets tidligere utgivelser, såkalt backlist, som fikk nytt liv i en pocketutgave. Men Gyldendal valgte også å la bøkene de fleste forlag ville gitt ut i hardback, med stive permer og vareomslag, inngå i Lanterne-serien, dvs. at Lanterne-utgaven ble den første utgaven av boken. «Introduksjon av forfattere og forfatterskap ble en viktig del av profilen til Gyldendals kvalitetsbilligbøker», skriver Øverås.⁷ Utseendet telte også: Bøkene skulle ha plakatliknende forsider «som formidlet bokas innhold på en slående måte, gjorde boka interessant og spennende, og bidro til å selge den».⁸ Prisen var selvsagt også vesentlig. Ifølge Øverås var 70 % av de som kjøpte

Fakler og Lanterner under 30 år, først og fremst skoleelever, studenter og akademikere.⁹ På baksiden av *Øverås'* bok er det sammenfattet slik: «Billigboka representerte høy litterær kvalitet i nyskapende design til en svært lav pris. De store ungdomskullene etter krigen fikk råd til å kjøpe bøker. Billigboka ble et sentralt medium for utdanningsekspløsjonen og studentopprøret.»

Romaner var Lanterne-seriens dominerende sjanger, men også et forholdsvis høyt antall av utgivelsene var noveller, kortprosa og fortellinger. 37 av de totalt 499 Lanterne-ne var lyrikk, mens om lag ti var skuespill.¹⁰ Den første diktutgivelsen i Lanterne-serien var Gunnar Reiss-Andersens *Dikt i utvalg 1961–1962* (1964), dette var også den første utgaven av boken. Flere lyrikkutgivelser fulgte, blant dem noen antologier. Gyldendal erfarte at flere av lyrikkbøkene i Lanterne-serien ble storselgere. I 1967 kunne forlaget vise til eksepsjonelt godt salg av Sigbjørn Obstfelders *Samlede dikt* (1966), Herman Wildenveys *Mine sangers bok* (1966) og Nordahl Griegs *Samlede dikt* (1967). «[D]en nye billigboken er ut til å ha skapt høykonjunktur for poesien og nye tider for lyrikksalget i Norge», er Lanterne-redaktørens klare oppfatning.¹¹ Da status senere ble gjort opp for hele serien, er to lyrikkbøker blant de ti mest solgte Lanterne-ne: Wildenveys *Mine sangers bok* og Ruldolf Nilsens *Samlede dikt*.¹²

L 200

I 1973 var turen kommet til Rolf Jacobsen. *Samlede dikt* ble trykt i 5 000 eksemplarer, det største opplaget så langt i Jacobsens karriere, men et nokså gjennomsnittlig opplag for en Lanterne-bok. Opplagstallet for *Dikt i utvalg* (1967) var 2 000, mens den forrige diktsamlingen hans, *Pass for dørene – dørene lukkes* (1972), var blitt trykt i 2 500 eksemplarer.¹³ Prisen ble satt til kr 22,50, i dag tilsvarende det ca. kr 188.¹⁴ Rolf Jacobsens *Samlede dikt* ble Lanterne-bok nr. 200 og merket med L 200 på ryggen sammen med den karakteristiske Lanterne-logoen. Omslaget er designet av Gyldendals art director, Peter

Haars, og blikkfanget på forsiden er et portrettfoto av Rolf Jacobsen – farget gult. Omslaget for øvrig er brunt med svart skrift. Ifølge *Øverås* laget Haars «popkunstinfluerte idéomslag» til Fakkell- og Lanterne-bøkene,¹⁵ en betegnelse som forsåvidt også kan passe til omslaget på Jacobsen-boken. På den ene siden er det et tradisjonelt omslag med bruk av forfatterportrett, men fargene er tidstypiske og særlig det gulfargede portrettet peker i retning popkunst. Peter Haars kom til å prege utseendet på Gyldendals bøker gjennom nesten tjue år, først og fremst billigbøkene.¹⁶

På forsiden av Jacobsens *Samlede dikt* er amerikanske Robert Bly sitert: «En av de mest levende og originale lyrikere i Europa.» Baksiden har en forlagsskrevet presentasjon av Jacobsen som avslutter med at han «står med sine ni diktsamlinger ikke bare sentralt i moderne norsk litteratur; han har internasjonalt format og er oversatt til ni sprog». For å underbygge påstanden om internasjonal format siteres det fra danske Poul Borums bok *Poetisk modernisme*, der Borum hevder at Jacobsens forfatterskap er «et af de mest spændende forfatterskaber overhovedet i Europa i dag». Et noe lengre sitat av Robert Bly er det også funnet plass til, en utvidelse av sitatet på bokens forside. Sitatet er fra tidskriftet Bly også var redaktør for, *The Sixties*, der han i 1968 hadde introdusert Rolf Jacobsen for amerikanske lesere. I 1973 arbeidet han for øvrig med et utvalg gjendiktninger av Jacobsen som han noen år senere utga under tittelen *Twenty Poems* (1977). Ved å sitere den «danske kritiker og lyriker» Borum og en «fremtredende amerikansk lyriker», Bly, hentet forlaget autoritet når de nå skulle introdusere Rolf Jacobsens forfatterskap for nye lesere i en bokserie av høy kvalitet.

Å revidere et forfatterskap

En nyutgivelse av diktsamlingene ga Jacobsen en anledning til å foreta en gjennomgang for å vurdere om det var rene feil som skulle rettes, eller om han burde foreta endringer i diktene som gjorde dem bedre, eller også utelate noe. Til Brikt Jensen oppga han at det var to dikt han ønsket å kutte ut, og at det totalt ikke

var snakk om mange rettelser. Det endte med at han fjernet ett dikt, «Flagg, flagg» fra *Sommeren i gresset* (1956), der den første strofen lyder slik:

Hvitt flagg til Vår Herre. Og lyserødt fra alle klesvaskene i verden. Her bor hun som kjenner golvplankenes hemmeligheter og alle kvistmerkene i våre kommoder, grytedampens skyer og solefall.

Hvilket annet dikt han hadde i tankene og som han ønsket å utelate fra sine samlede, er ukjent. Han må ha ombestemt seg etter en nærmere vurdering, kanskje ble han også rådet av Sigmund Hoftun, redaktør for Lanterne-serien, til likevel å ta det med. Spesielt *Jord og jern* har Jacobsen hatt et kritisk blikk på; i noen av diktene fra debutsamlingen har han blant annet fjernet hele strofer. Tre dikt fikk nye titler: «Matutin» fra *Fjerntog* ble endret til det norske «Morgenbønn»; «Triton» fra *Brev til lyset* ble til «Fontana Trevi»; for «Fiesole», også det fra *Brev til lyset*, ble tittelen utvidet til «Gatefotografer i Fiésole». De fleste rettelserne han foretok, er små og ikke så iøynefallende.¹⁷

Med den første utgaven av *Samlede dikt* i 1973 startet Jacobsen også en revisjon av forfatterskapet som kulminerte med utgivelsen av *Alle mine dikt* i 1990. Da Gyldendal laget en ny utgave av Jacobsens *Samlede dikt* til 70-årsdagen hans i 1977 (denne gangen med stive permer og varebind), hadde han gjort enda flere endringer og utelatt ytterligere to dikt; det samme gjentok seg til 1982-utgaven. I 1986 kom Jacobsens *Samlede dikt* i nok en ny utgave, i Gyldendals pocketserie *De nye klassikerne*: Her er enda fem dikt fjernet, alle fra *Tenk på noe annet*, og for første gang er alle Jacobsens tolv diktsamlinger samlet, også *Nattåpent*, utgitt året før, er med. Bortsett fra innlemmelsen av *Nattåpent* er boken et fotografisk opptrykk av 1982-utgaven av *Samlede dikt*. *Alle mine dikt* ble den siste utgivelsen Jacobsen selv fikk ta del i. Han så på arbeidet med boken som en revisjon av forfatterskapet, og omtalte den som «utvalgte dikt». Boken har et forord der han begrunner

hvorfor han har valgt å utelate enda flere dikt, spesielt av de litt eldre, «da emnene her nok er bedre uttrykt i andre og senere samlinger». Ett nytt dikt valgte han også å sette inn, det hadde ikke skjedd i tidligere samleutgaver: «Tanker ved Ånestadkryssset» gjorde han til en del av *Nattåpent*. Det ble også foretatt en språklig revidering av diktene før *Alle mine dikt* gikk i trykken.¹⁸

Det startet med ett dikt i 1973-utgaven av *Samlede dikt*, i *Alle mine dikt* er antallet utelatte dikt blitt til 29. Det er først med utgaven av *Samlede dikt* undertegnede redigerte, utgitt 1999, at Jacobsens tolv diktsamlinger er samlet med det samme antallet dikt som i originalutgivelsene.

Rolf Jacobsen er ikke noe enestående eksempel på lyrikere som fortsetter å gjøre endringer i diktene sine etter at de er publisert. Ser vi på Olav H. Hauges *Dikt i samling*, finner vi også endringer fra utgave til utgave som Hauge selv har foretatt. Jan Erik Vold er et annet eksempel, og eksemplene er utallige, uansett litterær sjanger.

Avrundning

Utgangspunktet for denne artikkelen er 50-årsmarkeringen av utgivelsen av den aller første utgaven av Rolf Jacobsens *Samlede dikt*, 40 år etter debuten hans som forfatter. Jacobsens og Gyldendals valg den gang, å lage en kvalitetsbilligbok til en overkommelig pris i en bokserie som allerede hadde truffet godt hos yngre lesere, fremstår også i dag som en god idé. Slik fikk mange, og kanskje særlig studenter, sitt første møte med Rolf Jacobsens diktning i en pocketbok, en Lanterne, til 22,50.

NOTER

- 1 Rolf Jacobsen i brev til Brikt Jensen 27.6.1972, Gyldendals arkiv
- 2 Rolf Jacobsen i brev til Brikt Jensen 26.4.1973, Gyldendals arkiv. Hartvig Kiran var dette året blitt formann i Norsk kulturråd.
- 3 Brikt Jensen i brev til Rolf Jacobsen 3.5.1973, Gyldendals arkiv
- 4 Rolf Jacobsen i brev til Brikt Jensen

- 15.5.1973, Gyldendals arkiv
- 5 Tor Eystein Øverås: *Fakkelen er tent! Den norske billigbokrevolusjonen*, Gyldendal 2022. Samtlige Fakkell- og Lanterne-utgivelser er listet opp bakerst i boken.
- 6 Øverås 2022, s. 115
- 7 Øverås 2022, s. 373
- 8 Øverås 2022, s. 193
- 9 Øverås 2022, s. 413
- 10 Øverås 2022, s. 371
- 11 Øverås 2022, s. 253
- 12 Øverås 2022, s. 414
- 13 Brev til Hanne Lillebo fra Rigmor Dahl,

- Gyldendal, 22.4.1993. Gjennomsnittlig opplagstall, se Øverås 2022, s. 413.
- 14 Jf. Statistisk sentralbyrås kalkulator for beregning av prisendring (ssb.no)
- 15 Øverås 2022, s. 138
- 16 Øverås 2022, s. 158
- 17 For en fullstendig gjennomgang av endringene som ble gjort til utgivelsen av *Samlede dikt* i 1973, vises det til H. Lillebo: «Opplysninger, kommentarer og diktvarianter», i Jacobsens *Samlede dikt* (red. H. Lillebo), Gyldendal 1999.
- 18 Lillebo 1999, s. 395–96

HANNE LILLEBO er prosjektrådgiver hos Anno museum og arbeider med planene for Rolf Jacobsensenteret. Har utgitt flere bøker om og av Rolf Jacobsen, bl.a. *Ord må en omvei. En biografi om Rolf Jacobsen* (1998) og redigert Jacobsens *Samlede dikt* (1999). Seneste utgivelse er *Obstfelder. En biografi* (2017). Nestleder i Rolf Jacobsens Venner.

SAMLEDE DIKT | 50 ÅR ETTER

HAMAR DAGBLAD 12. JUNI 1973

Rolf Jacobsens samlede verker kommer til høsten

Hamar-lyrikeren Rolf Jacobsen har 40 års jubileum som lyriker til høsten, og i den forbindelse vil Gyldendal utgi hans samlede verker i en Lanterne-bok. Jacobsens første diktsamling *Jord og jern*, kom i 1933, og siden har han utgitt åtte diktsamlinger.

Rolf Jacobsen er en av våre internasjonalt mest kjente lyriker. Nå er utvalg av hans dikt under oversettelse i USA, Ungarn og Romania.

I USA gir Robert Bly til høsten ut en samling på Odin forlag på 25 dikt. Lignende samlinger forberedes også i Ungarn og Romania.

Større og mindre utdrag av Rolf Jacobsens dikt er tidligere oversatt til fransk, engelsk, hollandsk, italiensk, tsjekkisk, kroatisk, russisk og ukrainsk. Hans dikt er dessuten utgitt på originalspråket i Sverige og Danmark.

SAMLEDE DIKT | 50 ÅR ETTER

KNUT FALDBAKKEN | DAGBLADET 4. DESEMBER 1973

Rolf Jacobsens samlede dikt

Endelig har vi fått en samlet utgave av Rolf Jacobsens dikt. En billigutgave til en meget overkommelig pris som det sømmer seg en bok som fortjener stor utbredelse også blant dem som ikke kan eller bryr seg om å betale for kalveskinn. Og som det kler denne så ytterst tilbakeholdne og personlig beskjedne lyrikeren.

Med fare for å bli sluttet til den lange rekken av Rolf Jacobsens panegyrikere (men så stor skade var vel heller ikke skjedd ved det ...), må jeg få understreke hvor *godt* det er å sitte og bla i denne tykke samlingen. Her er ingenting, eller så godt som ingenting å pirke ved, irritere seg over, verken som anmelder eller som leser. Ingen ubetenksom sleiv, ingen selvtilfredse kvikkheter som så ofte kan trekke ned gjennomsnittsalderen hos de fleste riksmålspoeter det kunne falle naturlig å sammenlikne Jacobsen med. Men sannheten er vel snarere at vi knapt *har* noen å sammenlikne ham med: Han er en ener blant nålevende riksmålslyrikerer.

I diktet «Europa» fra samlingen *Vrimmel* bruker Jacobsen bildet av rullesteiner som ligger og blir slipt runde i brenningen. Et liknende bilde kunne det være fristende å bruke om disse diktene: steiner fra jorda, fra elveleiet, fra fjæra; naturens form og tyngde i optimal konsentrasjon, varmet opp gjennom dikterens ømme håndtering. Her er tanke og tid, og tid til tanke mellom diktene, ja mellom linjene. Ni utgitte diktsamlinger gjennom et 40 års virke som lyriker, gir også sin indikasjon om Jacobsens omhyggelighet og selvdisciplin.

Den blanding av intellektuell distanse

og sanselig nærhet som en finner i all god litteratur, som kanskje er en av dens viktigste forutsetninger, demonstrerer Jacobsen på hver side i denne boka. Han står langt nok unna til å se hvordan jernbanen risser sitt svarte nett gjennom hans elskede, jomfruelige landskap (skjønt han er fascinert av styggedommen *også*), men samtidig nær nok til å kjenne tjærelukten og se kamilleblomster spire mellom svillene.

Ingen skriver om tog som Rolf Jacobsen – om maskineri i det hele tatt. Han skrev om bulldosernes voldtekt mot skogen, og oljens snikende forpestelse(!) og mye annet «moderne» 15–20 år før det ble «inne» å bekymre seg om slike ting. Den så misforståtte, oversensibelt «dikteriske» sivilisasjonsangsten som han har delt og deler med mange, og som «fornuftige» folk i decennier overbærende har rystet sine hoder over, er plutselig blitt en rettesnor, kanskje vårt eneste håp om virkelig redning på en utarmet stjerne. Selv om det vel må gå noen år før Ola Oljesjeik fatter de fulle implikasjoner av dette.

Det er fristende å sitere, men vanskelig å vite hva en skal gripe til. Den lille verandaen som følte seg så ensom øverst på høybygget at den ønsket den kunne bli en hylle hvor Gud kunne legge fra seg småsakene sine? Eller hva med glassbutikken som selger usynlige varer som «pinkler», garnbutikk som er en liten «kafé for kjærlighetsaffærer» og fargehandelen som «utleverer jordens hemmelige medisiner»? Eller «Tistlenes sommer»?

Jeg velger noen strofer fra det lange diktet om tømmeret, som et ankningspunkt til

det overfor nevnte, Rolf Jacobsens inderlige følelse for natur, for opprinnelighet og for den harmonien vi kunne oppnå med våre omgivelser dersom vi åpnet øynene, bare *litt*:

Det er godt det finnes tømmer ennå i verden og velteplasser nok ennå.

For det er en stor fred i tømmeret og et stort lys i det som kan skinne langt inn i kveldene om sommeren.

Det er god trøst i bråterøk og i god kvæe som trenger ut i store perler dypt inni skogene.

Lukten av tømmer minner om søt valmue og korn.

[...]

For tømmeret er en del av den store våren i verden.

Det kommer fra kilder som ødeleggeren ennå ikke har nådd.

— — —

Det er de store elvene som tar sig av det. Er det en elskov mellom treets kraft og vannets.

De fører det sakte rundt store nes i en stille rytme som minner om dans.

— — —

Det er disse ting stjernehimlen er satt over:

De dødes ensomhet, ungdommens mot og tømmer som føres langsomt avsted på store elver.

Jeg sjenerer meg ikke for å reklamere: Dette er bokhøstens beste kjøp!

Rettelse

En skal som vi vet, se stort på korrekturfel i bokanmeldelser, men av og til blir resultatet *for* selsomt, som når det i min anmeldelse av Rolf Jacobsens dikt (4/12) i annet avsn. står: «... selvtilfredse kvikkheter som så ofte kan trekke ned *gjennomsnittsalderen* hos de fleste riksmålspoeter ...» Nå ville nok riksmålslyrikerne, som de fleste andre, sikkert gjerne få satt ned sin *gjennomsnittsalder*, men selvtilfredse kvikkheter alene, duger nok ikke! I mitt manuskript sto det: «... kvikkheter som så ofte kan trekke ned *gjennomsnittskarakteren* hos de fleste ...» Dette for å kvele alle misforståtte fornyelsesforsøk i fødselen!

Det er videre fristende å kommentere den forvirring av ulike endelser og andre rettskrivningsdetaljer som har preget enkelte av mine artikler i høst. (Eks.: Boken/boka, hverken/verken, senere/seinere osv.) Her vil jeg få understreke at jeg konsekvent benytter de tradisjonelle formene (boken, hverken, senere), og at andre instanser har ansvaret for variasjonene.

K. F.
(Dagbladet 11. desember 1973)

KNUT FALDBAKKEN debuterte i 1967 med romanen *Den grå regnbuen*. Han har et førtitalls utgivelser bak seg, de fleste romaner, men også flere skuespill, barnebøker, en reiseskildring, et essay og en biografi. I årene 1975–79 var han redaktør av det litterære tidsskriftet *Vinduet*, han har også vært litteraturkritiker i ulike aviser. Bøkene hans er oversatt til 20 språk, nær to millioner er solgt i inn- og utland. Flere av romanene er også filmatisert. Seneste utgivelse er krimromanen *Stammeren* (2020).

SAMLEDE DIKT | 50 ÅR ETTER

ARNFINN BØ-RYGG | ROGALANDS AVIS 2. JANUAR 1974

Rolf Jacobsens dikt i ett bind

For 40 år siden gav Rolf Jacobsen ut sin første diktsamling «Jord og jern». Den markerte et av modernismens første gjennombrudd i norsk lyrikk. I 30-årene kom det en samling til, *Vrimmel*, men så inntrådte en lang periode med taushet som først ble brutt i begynnelsen av 50-årene med *Fjerntog* og *Hemmelig liv*. Siden er det kommet fem samlinger, den siste i fjor. Ikke mange i antall altså, men de ni som er, ligger der like skinnende og varige som slipte diamanter. – Rolf Jacobsen er blitt oversatt til flere språk, og er en av våre mest kjente lyrikere i utlandet. Den danske lyriker og kritiker Poul Borum mener hans forfatterskap er et av de «mest spennende i Europa». Nå foreligger Jacobsens samlede dikt i Gyldendals Lanterne-serie, til den overkommelige pris av kr 22,50.

Lenge før miljøkrisen var blitt et faktum og økologiske problemer var framme i fokus, ja 15–20 år før det almene åndsliv overhodet begynte å forstå teknologiens trusel, ante *lyrikeren* Rolf Jacobsen de dyptgripende forandringer som det moderne samfunn ville gjennomgå i fremtiden. Innledningsdiktet «Landskap med gravemaskiner» til første del av *Hemmelig liv* (1954) lyder:

De spiser av skogene mine.
Seks gravemaskiner kom og spiste av skogene mine.
Gud hjelpe mig for en skapning på dem.
Hoder uten øyne og øynene i baken.

De svinger med kjefter på lange skaft og har løvetann i munnavikene.

De eter og spytter ut, spytter ut og eter, for de har ingen strupe mer, bare en diger kjeft og en rumlende mave.
Er dette et slags helvete?

For vadefugler. For de altfor kloke pelikaner?

De har blindede øyner og lenker om føttene. De skal arbeide i århundrer og tygge blåklokkene om til asfalt. Dekke dem med skyer av fet ekshaust og kald sol fra projektører.

Uten struper, uten stemmebånd og uten klage.

Romantikk og håpløs tilbakevending til en uberørt natur, ville nok de fleste mene om diktet da det kom ut. Vi kjenner argumentasjonen: Det er umulig å stanse utviklingen, fremskrittet. Bare politiske vedtak – parlamentariske eller privatkapitalistiske – er praktiske og realistiske, og må følges om vi skal komme videre. Et dikts oppfordring og påbud kan ingen ta alvorlig. Kunsten i det hele tatt er et nødvendig fristed i den harde virkelighet, men helt uforpliktende for vårt livs hverdag. Og dessuten – kunstnere er virkelighetsferne individer, overfølsomme og drømmende. Ikke minst lyrikeren, som skal formidle vare stemninger og uforklarlige følelser. Men vi har bruk for hans dikt. Ikke innenfor det offentlige liv, men i vårt privatliv, i stille stunder når vi er for oss selv og har behov for å drømme oss bort. Da kan det være

vederkvegende å lytte til poetiserende utlegninger om natur, stillhet og lignende fenomener som ikke lenger er en del av vår realitet.

Mot denne oppfatning utbrøt Rilke engang (riktignok i et dikt!) overfor en Apollo-torso: Vi må forandre vårt liv! Kunsten påbyr oss, den har en imperativ innebyrd. Dette kan ikke tas opp i denne korte omtalen, heller ikke at kunsten aldri har kunnet godta spaltningen av vårt liv i privat–offentlig. Her skal bare slås fast – med Rolf Jacobsen som eksempel – at lyrikken på det nøyeste er knyttet til samfunnet. Dikteren formår å lese den fremtidige utviklingen ut av tilsynelatende små, konkrete detaljer. Ikke bare gjengir han symptomer på det som er. Med sin antesiperende bevissthet tyder han tegn – tegn på det kommende. Med fare for å bli bombastisk kan vi si at kunsten er den beste fremtidsforskning!

Dikt som «Tømmer» og «Stillheten etterpå» proklamerer ingen lyrisk heimstadelære, intet program for en litterær «provincialisme». Forherligelse av natur, av det enkle liv hvoring har en opprinnelig funksjon og betydning, kan selvsagt være falsk romantikk, men kan også som i tilfelle Rolf Jacobsen, peke mot muligheten av et riktigere liv. Diktene taler mot verden slik den er. Slik kan de inneholde en samfunnskritikk, kan la det tale som ideologien skjuler. Det gjør diktningen ikke først og fremst ved valg av tema, «innhold» i snever forstand, men ved at *formen* preger det som skal formidles. Vi ser da også at formproblemet er sentralt for Rolf Jacobsen, et tegn på at han er en «moderne» dikter.

ARNFINN BØ-RYGG er professor emeritus ved Universitetet i Oslo. Han har undervist i en årrekke, utgitt en lang rekke artikler og bøker om estetikk og har dessuten oversatt og skrevet introduksjoner til sentrale kunstfilosofier som Adorno og Heidegger. Han har vært redaktør for antologiene *Estetisk teori* (2008, sammen med Kjersti Bale) og *Klassisk estetisk teori* (2012, sammen med Trond Berg Eriksen).

Skriftserien *Nordisk samtidspoesi*

Skriftserien er et samarbeid mellom Nordisk poesifestival og Høgskolen i Innlandet. I årene 2012–19 ble bøkene utgitt av Oplandske Bokforlag, f.o.m. 2020 utgis bokserien av Novus forlag. Per i dag består serien av ti bøker, alle er fortsatt tilgjengelig og kan bestilles via festivalen: post@nordiskpoesifestival.no
Pris: kr 200 per bok inkl. porto

Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi.*

Særlig Jo Eggens forfatterskap (2012)

Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi.*

Særlig forholdet mellom musikk og lyrikk (2013)

Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi.*

Særlig Øyvind Rimbereids forfatterskap (2014)

Anne Skaret (red.): *Nordisk samtidspoesi.*

Barnelyrikk: en antologi (2015)

Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi.*

Cecilie Løveids forfatterskap (2016)

Hans Kristian Rustad (red.): *Nordisk*

samtidspoesi. Tua Forsströms forfatterskap (2017)

Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi.*

Øyvind Bergs forfatterskap (2018)

Silje Harr Svare (red.): *Nordisk samtidspoesi.*

Göran Sonnevis forfatterskap (2019)

Ole Karlsen og Hans Kristian Rustad (red.):

Nordisk samtidspoesi. Hanne Bramness' forfatterskap (2020)

Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi.*

Henrik Nordbrandts forfatterskap (2021)

SAMLEDE DIKT | 50 ÅR ETTER

ATLE KITTANG | DAG OG TID 13. SEPTEMBER 1974

Poetisk meisterskap

Før haustens litterære flodbølger velter over oss, kan det vere grunn til å informere litt om ei billegbok som har vore i handelen eit halvt års tid nå, – ei bok som stort sett har unngått dei store oppslaga, men som likevel rommer mellom permene sine noko av det finaste som har vorte skrive av norsk poesi i dette hundreåret. Boka eg har i tankane, er Rolf Jacobsens *Samlede dikt*, utgitt i Gyldendals Lanterne-serie.

Særleg kan det vere grunn til å minne om boka nå, ettersom vi har hatt høve til å møte Rolf Jacobsen både i TV og i radio i sommar, og hørt han sjølv tale om diktinga si: presist, innsiktsfullt, ukunstla. Rolf Jacobsens poetiske innsats er kanskje ikkje av dei mest omfangsrike, men i dei 40 åra som har gått sidan debuten i 1933 er det likevel blitt 9 samlingar til saman (den førebels siste, *Pass for dørene – dørene lukkes*, kom i 1972). Og desse samlingane syner oss ei utvikling og ei stendig fornying som ikkje kan anna enn imponere, – særleg når ein tenkjer på at debutsamlinga *Jord og jern* framleis representerer eit lite høgdepunkt – og i alle høve eit vendepunkt – i vårt hundreårs norske poesi.

Kanskje er det ikkje lenger rett å seie at Rolf Jacobsen er vår første modernist. Både Kristofer Uppdal og Emil Boyson er vel tidlegare ute med dikt som vitnar om eit «modernistisk» uttrykksett. Men i Rolf Jacobsens samlingar frå mellomkrigstida finn vi klårare enn hos nokon norsk diktar den holdninga og den motivkrinsen som pregar den «modernistiske» tradisjonen frå Baudelaire, Apollinaire og dei italienske

futuristane: den tvtydige fascinasjonen andsynes byen, teknikken, framsteget, som snart blir utgangspunkt for undergangsfantasiar (den forfallstematikken som hadde så sterkt tak i mange diktarar i mellomkrigstida, pregar òg mange av Jacobsens dikt frå denne perioden), snart blir emne for ein sann futuristisk optimisme.

«Jorda» og «jernet»

Det er kanskje lett å sjå seg blind på denne «bymodernismen» hos Jacobsen. Diktaren sjølv understreka i det nemnde radiointervjuet at naturen og naturopplevingane fyller brorparten av dikta i debutsamlinga, og at tittelen der på mange vis kan stå som motto for det han sjølv gjerne vil ha uttrykt med forfatterskapen sin: at menneska ikkje må gløyme sine røtter i naturen («jord») midt i alt det tekniske framsteget («jern»). Men ser ein nærare etter i mange av naturdikta frå mellomkrigstida, er det som om dragnaden frå metallet har prega sjøve naturopplevingane: Landskapa, som ofte er forhistoriske fantasiar, får lett eit metallisk preg over seg, blir «jarn» dei òg: «Sivene vandrer mot nord i det tinngrå hav, / – men bak skyene flyr den store / fugl av gull» («Floden») – eller: «Tinnmånen henger / i Himmel-skar / mellom morkne fjell / jernkalde, blå. / – Det er langt til bund / i den sølvhvite natt» («Jotunnatt»). Men midt oppe i slike strenge, kalde, metalliske naturfragment kan ein så finne den varaste, mjukaste naturpoesi, som i «Myrstrå vipper» frå samlinga *Vrimmel*, eit teikn på den spennvidda som pregar Jacobsen alt i hans første periode.

Forsoning

Først i 1951 vender Jacobsen tilbake med nye dikt, i samlinga *Fjerntog*. Den presist registrerande, objektive naturlyrikken blir her ført vidare, gjerne med eit ennå dysterare preg, og samstundes merkar ein nye, gjerne religiøse undertonar, som små mottraumar i eit mørkt og dunkelt vassdrag. Det er eit stort sprang herfrå til *Hemmelig liv*, som kom tre år seinare, der satiren, ironien og den spenningskapande språkkunsten, som lesarar av Jacobsens poesi kjenner så godt frå seinare samlingar, nå for alvor tar til å merkast. Det kjem eit forsonande preg inn i ein poesi som til denne tid har vore intenst alvorstemd. Denne forsoning skapar ikkje lettvinde løysingar på dei problem Jacobsen kretsar om i dikta sine. Men det er som om den gir dikteren betre plass, større spelerom for det noggranne arbeidet med språket som gjer det mulig for dikteren å «få alt med», slik han krev det av seg sjølv i titteldiktet frå *Brev til lyset* (1960):

Morgensens papir er veldig foldet ut
på jorden, det er en ny dag
og en traktor som alt er fremme med sin
klumpete neve

ATLE KITTANG (1941–2013) var den første professoren i faget allmenn litteraturvitenskap i Norge. Han har skrevet en rekke innflytelsesrike bøker, blant annet om Knut Hamsun og Henrik Ibsen. Sammen med Asbjørn Aarseth skrev han *Lyriske strukturer. Innføring i diktanalyse* (første gang utgitt 1968). Boken ble en lærebok-klassiker og har gjennom flere tiår påvirket og inspirert unge litteraturstudenter. Kittangs siste utgivelse, *Poesiens hemmelege liv*, kom i 2012.

FOTO: HANNE LILLEBO

8. mars

Rolf Jacobsens fødselsdag markeres på tradisjonelt vis med et arrangement ved Nils Aas' Jacobsen-byste utenfor Skappels gate 2 kl. 13. Det blir tale ved Hamars ordfører, Vigdis Stensby, og diktlesning.

og skriver et brev til lyset, hver bokstav
brummer den høyt for seg selv, for det
har meget å si
at alt kommer med, både tordnen og biene,
maurveien som har strukket ut sin lille
silkefot i gresset, vår fred
og den uro vi har med alt, skal den ha med.

Denne utgåva av samla dikt kan ikkje betraktast som noko monument over eit livsverk, til det er Rolf Jacobsen framleis altfor vital. Stort sett må han reknast som yngre enn mange av våre unge, både i holdning, poetisk kraft og språkleg meisterskap. Men boka gir oss eit eineståande høve til å mæle mangfaldet og spennvidda hos ein poet som elles kanskje lett ville falle som offer for litteraturhistoriske reduksjonar. Ein skarve meldar kan berre seie: Kjøp og les. Og la meg med det same gi honnrø til Gyldendal, som i dei siste åra har følgd den prisverdige linja å gi ut til ein overkomeleg pris dei samla dikta åt fleire av våre samtidsdiktarar: Georg Johannesen, Tarjei Vesaas, Gunvor Hofmo, – og nå Rolf Jacobsen. Dette er god kulturpolitikk i ei inflasjonstid.

Rolf Jacobsens samlede kommer nå på billigsalg Gländalen 10.11-73

For kr. 22.50 kan en nå få kjøpt Rolf Jacobsens samlede dikt. Det er virkelig litt av et tilbud! Her får man dikterens ni samlinger på ett brett, og her er det en poetisk gullgrube å finne på nær sagt annenhver side. Det er meget fortjenstfullt av Gyldendal å sende ut Jacobsens dikt i Lanterne-serien. Mange, som ikke før har stiftet bekjentskap med denne eminente bildeskaper i ord, har nå sjansen. Rolf Jacobsen har etter som årene har gått og hans

diktsamlinger er kommet, tidels med svært lange mellomrom, vunnet seg en ledende posisjon i norsk lyrikk, og nevnes i dag blant de „mest levende og originale lyrikere i Europa“, for å sitere Robert Bly på omslags-siden. Her skal vi bare, for å skjærpe appetitten, giengj et dikt, hentet fra samlingen „Stillheten etterpå“ fra 1965, som viser et særpregd drag ved Jacobsens diktning, det universelle mot det hverdagslige nære:

Rolf Jacobsen med samlede dikt

Rolf Jacobsen debuterte i 1933 med samlingen «Jord og jern». 40-årsjubileet blir markert med en billigutgave av hans samlede dikt i Gyldendals Lanterne-serie. Foruten debutdiktene finner vi *Vrimmel* (1935), *Fjerntog* (1951), *Hemmelig liv* (1953), *Sommeren i gresset* (1956), *Brev til lyset* (1960), *Stillheten etterpå* (1965), *Headlines* (1969) og *Pass opp for dørerne* – dørerne lukkes (1972).

Det er første gang dikt av denne sentrale dikter i moderne norsk litteratur foreligger samlet i ett bind.

BILDET: Rolf Jacobsen – 40 år som lyriker.

Dikt i billigutgave

Rolf Jacobsen debuterte i 1933 med diktsamlingen «Jord og jern». 40-årsjubileet blir markert med en billigbokutgave av hans dikt i Gyldendals Lanterne-serie. Det er første gang dikt av denne sentrale dikter foreligger samlet i ett bind.

Dikt i billigutgave

Rolf Jacobsen debuterte i 1933 med diktsamlingen «Jord og jern». 40-årsjubileet blir markert med en billigbokutgave av hans dikt i Gyldendals Lanterne-serie. Det er første gang dikt av denne sentrale dikter foreligger samlet i ett bind.

ROLF JACOBSENS SAMLEDE DIKT I BILLIGUTGAVE

Rolf Jacobsen debuterte i 1933 med samlingen «Jord og jern». 40-årsjubileet blir markert med en billigutgave av hans samlede dikt i Gyldendals Lanterne-serie. Foruten debutdiktene finner vi *Vrimmel* (1935), *Fjerntog* (1951), *Hemmelig liv* (1953), *Sommeren i gresset* (1956), *Brev til lyset* (1960), *Stillheten etterpå* (1965), *Headlines* (1969) og *Pass opp for dørerne* – dørerne lukkes (1972).

Det er første gang dikt av denne sentrale dikter i moderne norsk litteratur foreligger samlet i ett bind.

V. S.

A - S
BYRÅET FOR AVISUTKLIPP
PILESTREDET 7 - OSLO 1
Tlf. 33 43 14 - 33 43 15

Utklipp fra:

Gudbrandsdølen

LILLEHAMMER

Politisk tendens: Senterpartiet
(Se baksiden!)

14. NOV. 1973

For første gang er Hamarlyrikeren Rolf Jacobsens dikt kommet i samlet utgave. Det skjer til hans 40 års jubileum i år – så lenge er det siden debutsamlingen «Jord og jern» kom ut. Siden er det blitt ni diktsamlinger, som har gitt Jacobsen plass som en av de sentrale diktere i moderne norsk lyrikk. (Fakkelbok fra Gyldendal).

Utklipp fra:

**Nordlands
FRAMTID**

BODØ

Organ for
Det Norske Arbeiderparti

15. NOV. 1973

Utklipp fra:

MOSS DAGBLAD

Politisk tendens: Arbeiderpartiet
(Se baksiden!)

Utklipp fra:

**HALDEN
ARBEIDERBLAD**

Politisk tendens: Arbeiderpartiet
(Se baksiden!)

ROLF JACOBSEN

Plutselig. I desember

I desember i år er det 40 år siden Petra Jacobsen døde. Vi minnes henne med to av diktene fra avdelingen «Rom 301» i *Nattåpent* (1985).

PIGGTRÅDVINTER

– – Ho.

Da vi giftet oss da var det kaldt, da.
Minst femogtjue harde,
solvervsdag, nittenfjor,
krig og kvegpest.

Veien til kjerka var stengt med piggråd.
Husker vi klatret over skigarden til prestegarden.

– Hei, kjolen din henger fast.

– Nei ikke der men der.

Vi tråtte plogfurer over en is-klaka
potetåker opp til presten i serk
som sto klar med skriften.

– Jag efter kjærligheten, sa'n. Ja, sa vi.

Men du verden hvor møkkete vi var på bena.

Da vi hadde lagt oss om kvelden
grein vi en skvett, begge to. Gud
vet hvorfor.

Og så begynte det lange livet.

ILDFLUENE

Det var den aftenen med ildfluene
da vi sto og ventet på bussen til Velletri
at vi så de to gamle som sto og kysset hverandre
under platantreet. Det var da
du sa, halvt ut i luften
halvt til meg:

Den som har elsket lenge
har ikke levd forgjeves.

Og det var da jeg fikk øye på de første
ildfluene i mørket, knitrende
med lysblink rundt hodet ditt.

Det var da.

GUNNAR
BROX HAUGEN

Hjörtur Pálsson og Rolf Jacobsen i Islands Radio

I 2015 var Hjörtur Pálsson en av gjestene på Rolf Jacobsen-dagene på Hamar. Her fortalte han om sitt forhold til Rolf Jacobsen og hans poesiverden, og leste fra gjendiktningene sine av Jacobsens dikt i boka *Bréf til birtunnar*. Jeg reiste med min mor til Island samme år og besøkte Hjörtur og hans kone Steinunn hjemme i Kópavogur. Det ble et minnerikt møte.

Som programsjef i Islands Radio, laget Hjörtur et fint intervju med Rolf Jacobsen i mai 1984 og fulgte opp med et annet radioprogram i juli samme år. Etter at Jacobsen døde i februar 1994, laget Hjörtur ytterligere et program for Islands Radio i april 1994. Alle disse interessante programmene fra Islands Radio har vi fått tilsendt opptak av fra vår venn på Island. Opptakene vil bli oppbevart i Skappels gate 2, der enda flere venner av Rolf Jacobsens poesi vil kunne få glede av dem.

Hjörtur Pálsson (f. 1941) debuterte i 1972 med diktsamlingen *Dynfaravísur* (Vinddikt), og har siden utgitt fire diktsamlinger, like mange fagbøker samt et trettitalls bøker i oversettelse fra engelsk, skandinavisk og finsk, deriblant *Bréf til birtunnar* (Brev til lyset), utvalgte dikt av Rolf Jacobsen (1991), og *Eystrasölt*, utvalgte dikt av Tomas Tranströmer (2012). Som oversetter har han gjort en særlig stor innsats med sine islandske versjoner av Isaac Bashevis Singers romaner og noveller. Hjörtur Pálsson var programsjef i den islandske kringkastingen 1972–1984 og direktør for Nordens Hus på Færøyene 1984–1985. (Kilde: snl.no)

GUNNAR BROX HAUGEN var styreleder i Rolf Jacobsens Venner i en årrekke, og er i dag et aktivt varamedlem i venneforeningens styre.

NOTISER

Rolf Jacobsen- konferansen blir til bok

4.–5. mai arrangerte Høgskolen i Innlandet i samarbeid med Anno Domkirkeodden en Rolf Jacobsen-konferanse. Foredragsholdere fra Norge, Sverige og Danmark deltok, og det ble to vellykkede konferansedager med en rekke interessante og kunnskapsrike foredrag som presenterte ny forskning på Jacobsens forfatterskap. Høgskolen og Anno samarbeider videre om å få samlet og publisert foredragene i en antologi, utgitt av Novus forlag. Planen er at boken skal være ferdig til april 2024.

Rolf Jacobsen- arrangement 17. april

I anledning bokutgivelsen etter Rolf Jacobsen-konferansen blir det et lanseringsarrangement i Hamar kulturhus, Klubbscene Rolf Jacobsen, onsdag 17. april kl. 19. Programmet er under planlegging. Arrangementet er et samarbeid mellom Høgskolen i Innlandet, Anno Domkirkeodden og Hamar bibliotek.

Om Nordisk poesifestival

Etter festivalens årsmøte i juni består styret av Cecilie Werner Erichsen (styreleder), Else Braseth, Marte Monsen, Knut Nesheim og Geir F. Stavsøien. Elin Tinholt er daglig leder for festivalen, i programrådet sitter Ted M. Granlund, Ranveig Kvinnsland og Kjersti Bronken Senderud.

FOTO: THOMAS BRUN

Inger Elisabeth Hansen – festivalpoet i 2024

FOTO: STINE FRIS HÅLS

Jo Eggen holder Rolf Jacobsen-forelesningen

Poesifestival i en vanskelig tid

Poesifestivalen er hardt presset. År etter år med nedskjæringer og kutt i bevilgninger lokalt og regionalt rammer oss kraftig. Poesien er en lavmælt kunstform. Heller ikke festivalledelsen har hatt for vane å heve stemmen i utide. Men nå kan vi ikke være stille lenger! Manglende lokal og regional støtte kan i verste fall føre til at festivalen må avvikles.

Det tar mange år å bygge opp en festival av et slikt kaliber som poesifestivalen på Hamar – Nordens ledende, mener mange. Det er ikke noe alternativ å fire på kvaliteten, kutte ned på dager og medvirkende poeter. Det er ikke noe alternativ å flytte festivalen til en annen by heller, selv om det kunne være fristende når Hamar ikke ser ut til å verdsette festivalen som springer ut av det store forfatterskapet til poeten som er byens egen. Neste års festival har datoene 29. februar–3. mars. La oss håpe det ikke blir den siste.

Det er på den aller siste dagen i februar – torsdag 29., skuddårsdagen – at festivalen i

2024 blir offisielt åpnet. Vi har bedt Brynjulf Jung Tjønn, forfatter og leder av Den norske Forfatterforening, om å stå for den offisielle åpningen. Jo Eggen holder årets Rolf Jacobsen-forelesning, og det er all grunn til å glede seg! Jo Eggen er godt kjent fra tidligere festivaler, ja, i 2011 var han sågar festivalens aller første festivalpoet!

Inger Elisabeth Hansen – årets festivalpoet

Under festivalåpningen vil det bli opplesning ved flere lyrikere, blant andre islandske Ásta Fanney Sigurðardóttir, svenske Pär Thörn,

FOTO: TIRIL REIM

Pratagraf

den eritreiske fribyforfatteren Haile Bizen og sist, men ikke minst, årets festivalpoet i 2024 – Inger Elisabeth Hansen. Som en av våre mest sentrale samtidslyrikere har Inger Elisabeth Hansen medvirket på festivalen flere ganger tidligere, men i 2024 skal vi endelig få mulighet til å gå i dybden og bli ordentlig kjent med det rike forfatterskapet hennes. Etter diktdebuten i 1979 med *Det er nå det er like før* har hun så langt skrevet ni diktbooks alene eller sammen med andre. *Trask. Forflytninger i tidas skitne fylde* (2003) ga henne både Brageprisen samt nominasjon til Nordisk råds litteraturpris. Av nyere arbeid har *Å resirkulere lengselen – avrenning foregår* fra 2015 fått mye oppmerksomhet, ikke minst på grunn av diktenes tematisering av antropocen, truede dyrearter og klimakrisen. Hansen fikk Kritikerprisen for denne boken. I sin foreløpig siste diktsamling, *Kryssninger/konvoi* (2018) tar hun utgangspunkt i farens liv som sjømann og bruker hans skipslogg som forelegg for diktene.

Inger Elisabeth Hansen har også gjendiktet en rekke viktige poeter, særlig fra spansk, men også bøker av den finlandssvenske forfatteren Märtha Tikkanen. Det blir flere anledninger til å møte festivalpoeten i løpet av festivaldagene. I tillegg til å lese på åpningsforestillingen blir Hansen å treffe på Litterær lunsj sammen med Torgeir Schjerven fredag 1. mars på klubbscena i Hamar kulturhus. Endre Ruset leder samtalen mellom de to som har vært ektefeller og dikterkollegaer i flere tiår. Lørdag 2. mars samtaler Cathrine Strøm med festivalpoeten i Salongen i Hamar Teater, og på Høgskolen i Innlandet inviteres det til seminar om Inger Elisabeth Hansens forfatterskap torsdag 29. februar og fredag 1. mars. Seminaret er åpent for alle interesserte, har fri inngang, og er en fantastisk mulighet til å bli kjent med ulike sider av forfatterskapet til årets festivalpoet.

Møte med to tidligere festivalpoeter

Tone Hødnebo var festivalpoet i 2022 og

islandske Gyrðir Eliasson i 2023. Fredag 1. mars blir det lansering av bøkene som utgis i etterkant av seminarene om festivalpoetenes diktning. Dette blir bok nr. elleve og tolv i skriftserien *Nordisk samtidspoesi*. Skriftserien redigeres av ansatte ved høgskolen, og utgis i samarbeid

FOTO: LINDA BOURNANE

Haile Bizen

med festivalen. Både Hødnebo og Eliasson er ventet til boklanseringene hos Gravdahl – for øvrig festivalens foretrukne bokhandel, som under festivaldagene kan skilte med et poesiuvalg helt utenom det vanlige.

Festivalkonsert før travel lørdag

Pratagraf sørger for festivalens fredagskonsert. Idet Are Kalvø og Espen Beranek Holm tar plass på hver sin barkrakk på scenen flankert av musikerne Hedvig Mollestad, Helge Norbakken og Jon Balke, er det duket for en kveld med humor, samtidssatire og improvisert, rytmisk musikk. I etterkant av konserten blir det åpen mikrofon i Salongen ledet av Andre Ruset, og musikk ved den svenske DJ-en og poeten Pär Thörn.

Det er den norske poeten Jørn H. Sværen, svenske Leif Holmstrand og islandske Ásta Fanney Sigurðardóttir som lørdag morgen vil prøve å finne svaret på spørsmålet festivalen har undret seg over i mange år nå, nemlig *Hva er poesi?* Litt senere på lørdagen vil Jørn

H. Sværen lese utvalgte dikt og spille musikk som har betydd noe spesielt for ham, i den populære platesjappa Vinyl & Kaffe. I Hamar kulturhus inviterer Guandaline Sagliocco til teaterforestillingen *Bibliotek-Karens bibliotek*. Det er bøkene og alle fortellingene de rommer, som er utgangspunktet for denne

Ásta Fanney Sigurðardóttir

forestillingen. I et stadig mer digitalisert samfunn er det viktigere enn noen gang å pirre barns nysgjerrighet for nettopp bøkene forunderlige verden.

Café Uno i Hamar sentrum er et populært møtested for ungdom. Lørdagen blir det opplesning her ved M. Seppola Simonsen som i 2022 ble tildelt Tarjei Vesaas' debutantpris for diktsamlingen *Hjerteskog*, og som også har fått gode anmeldelser for sin andre diktbok, *Det tredje*, fra 2023. Etter opplesningen blir det åpen mikrofon for ungdom i alle aldre!

Janne-Camilla Lyster har utgitt åtte diktsamlinger, to romaner og en barnebok. Hun er danser og koreograf, utdannet ved Kunsthøgskolen i Oslo, avdeling Balletthøgskolen, og er en av landets mest markante danseskulptører. Lørdag ettermiddag inviteres det til samtale mellom henne og Kjersti Bronken Senderud om poesi og dans.

Lørdag kveld er det nok en gang duket for Nordisk poesifest i Hamar Teater hvor et stort knippe av festivalens poeter medvirker. Frode

Haltli på trekkspill står for musikken. Dette blir en festkveld du ikke vil gå glipp av!

Poesisøndag

Under poesigudstjenesten i Hamar domkirke festivalsøndagen er det Tone Hødnebo, festivalpoet i 2022, som leser. I Kunstbanken senter for samtidskunst inviteres det til et møte med Notto R. Thelle, professor emeritus ved Det teologiske fakultetet ved Universitetet i Oslo. I 2023 utga han storverket *Veiens visdom og vandringens poesi. Fire japanske vandrepoeter*. De japanske vandrepoetene eide ikke stort mer enn en tiggerbolle, en kappe og en vandringstav. De levde på almisser, henga seg til naturen, årstidene og det skiftende landskapet. Og de skrev poesi, som haiku og waka, men også prosa og kinesiske dikt. Samtalen med Notto R. Thelle ledes av Kjersti Bronken Senderud. I etterkant blir det omvisning i den polske multimediautstillingen *Lovprising av tilfældighetenes spill* som denne søndagen har siste utstillingsdag.

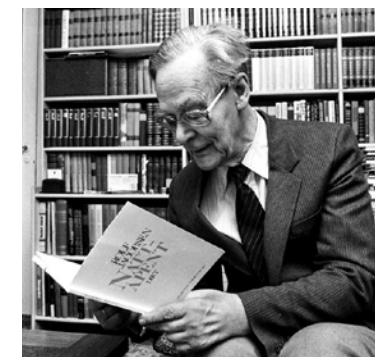
Haile Bizen er poet, redaktør, oversetter og journalist fra Asmara, Eritrea. I 2011 kom han til Norge som fribyforfatter. Tekstene hans har stått på trykk i flere antologier, og han har også stått for flere oversettelser. Blant annet har han gjendiktet flere dikt av Rolf Jacobsen til morsmålet sitt, tigrinja! I 2023 kom Bizens første diktsamling utgitt i Norge, arbeidet frem parallelt på tigrinja og norsk. Søndag ettermiddag samtaler Ranveig Kvinnsland med Haile Bizen i Skappels gate 2 om hans eget forfatterskap og hans gjendiktninger av Rolf Jacobsen.

Festivalen får også dette året en musikalsk avslutning idet vi inviterer til konsert med Julie Kleive (sang) og Joachim Kwetzinsku (piano) basert på dikt av André Bjerke tonesatt av Marcus Paus.

I en tid med krig og mørke på mange kanter kan det synes viktigere enn noen gang tidligere å møtes, søke trøst, refleksjon og ettertanke i ordene og poesien. La oss søke lyset der lyset finnes! Vi ser frem til poesifestivalen i mars!

ELIN TINHOLT er daglig leder for Nordisk poesifestival | Rolf Jacobsen-dagene.

NOTISER

Om medlemskap

Medlemskap i Rolf Jacobsens Venner koster kr 300 per år. Skoleelever og studenter betaler halv pris. Som medlem får du tilsendt medlemsbladet *Signaler* to ganger i året, og du kan bl.a. kjøpe billetter til Nordisk poesifestival | Rolf Jacobsen-dagene til redusert pris. Se nettsidene våre for mer informasjon om foreningen og medlemsfordeler.

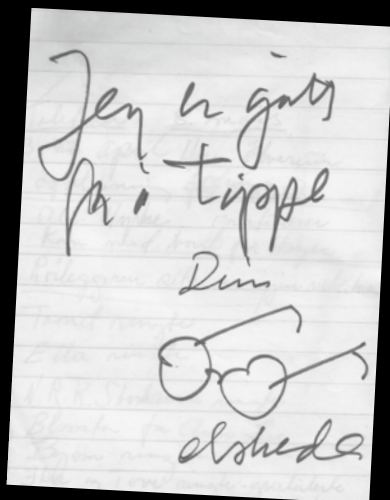
Send e-post til post@rolf-jacobsen.no eller betal til bankkto.nr. 1800 15 43497. Husk å oppgi navn og adresse.

Vil du vite mer om Rolf Jacobsen og hans diktning?

Rolf Jacobsens Venner kan tilby kåserier, foredrag og byvandring for store og små grupper i lag, foreninger, bedrifter og skoleverk.

Ta kontakt for nærmere avtale: post@rolf-jacobsen.no eller Eva Arnseth, telefon 951 41 625.

Vil du støtte
Rolf Jacobsens Venner
med din Grasrotandel?

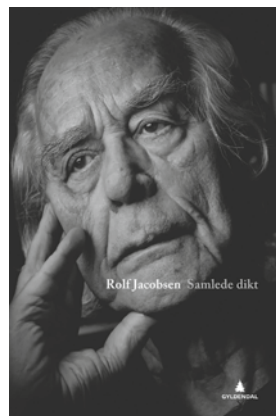

Fra Rolf til Petra.
Lapp funnet i notisblokk
i Skappels gate 2.

Grasrotandelen er en ordning fra Norsk Tipping, hvor du som registrert spiller kan velge ett lag eller én forening som du ønsker å støtte – din grasrotmottaker.

Vi oppfordrer deg til å støtte Rolf Jacobsens Venner!

SALG AV BØKER OG PLAKAT

Rolf Jacobsen: Samlede dikt
Gyldendal 1999, 3. opplag 2012
(red. Hanne Lillebo)

Rolf Jacobsens tolv diktsamlinger er her samlet i én bok, komplettert i forhold til boken han selv ga ut, *Alle mine dikt* (1990). *Samlede dikt* inneholder også en avdeling dikt som Jacobsen publiserte i aviser, tidsskrift og antologier – fra før debuten og til hans siste leveår. Boken inneholder dessuten kommentarer og diktvarianter samt tittel- og førstelinjeregister.

Ordinær pris kr 350,-
Medlemspris kr 250,-

Plakat illustrert av Anne-Lise Knoff

Høsten 1994 ble konserten *Rolf Jacobsen i ord og toner* holdt i Vang kirke med Lise Fjeldstad, Sinikka Langeland, Tom W. Rustad og Sven Nyhus med Hedmark Spellmanslag. Arrangører var Hans Kolstad, Hanne Lystad, Geir Løvold og Jørgen Østvang.

Anne-Lise Knoff laget et bilde spesielt for plakaten til denne konserten, inspirert av «den himmelske harpe», et motiv Jacobsen har benyttet i flere dikt, bl.a. «Regn» fra debutalbumet *Jord og jern*. Plakaten kan ses i farger i venneforeningens nettbutikk: rolf-jacobsen.no/nettbutikk.html

Plakaten måler 34 x 60 cm og selges uten ramme.

Ordinær pris kr 100,-
Medlemspris kr 50,-

Rolf Jacobsen: En liten kvast med tusenfryd og fire rare løk. Ukjente dikt og tekster 1925-1993
Gyldendal 1996 (red. Hanne Lillebo)

Inneholder dikt, gjendiktninger, komposisjoner, sang- og slagertekster, artikler, noveller og andre prosatekster.

Hanne Lillebo (red.): Stier med lavmælt lys. Om Rolf Jacobsens diktning
Gyldendal 2007

Essays og artikler av Steinar Opstad, Torben Brostrøm, Marit Grøtta, Nils-Øivind Haagenes, Hanne Lillebo, Christer Eriksson, Kirsten Marian Krog, Knut Ødegård, Roger Greenwald, Henning Howlid Wærp, Staffan Söderblom, Jan Erik Vold, Erling Aadland og Eldrid Lunden.

Ordinær pris kr 150,- pr. bok
Medlemspris kr 100,- pr. bok

Ved forsendelse kommer porto i tillegg. Bestilling sendes: post@rolf-jacobsen.no
Inntektene går i sin helhet til venneforeningen.

Sett
av
dagene!

**NORDISK
POESI-
FESTIVAL**

ROLF
JACOBSEN-
DAGENE

Hamar | 29. feb.–3. mars 2024
nordiskpoesifestival.no

**ROLF
JACOBSENS
VENNER**

rolf-jacobsen.no